

BORREGAARD AS
Postboks 162
1701 SARPSBORG

Saksbehandler, innvalgstelefon
Susanne Brix Røed, 32266741

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til mudring i Melløs havn i Sarpsborg kommune

---

Statsforvalteren i Oslo og Viken har ferdigbehandlet søknaden fra Borregaard AS, og gir tillatelse til mudring ved Melløs havn (gbnr. 1/3003) i Sarpsborg kommune.

Tillatelse med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Statsforvalteren fatter vedtak om gebyr på kr 38 900,- for behandling av saken.

Vedtaket om tillatelse og gebyrfastsettelse kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker.

Statsforvalteren i Oslo og Viken viser til søknad mottatt 29.11.2023 fra Borregaard AS, der det søkes om tillatelse etter forurensningsloven til mudring og sprengning ved Melløs havn (gbnr. 1/3003) i Sarpsborg kommune. Vi viser også til sakens øvrige dokumenter.

Søknad

Borregaard AS fikk tidligere en tillatelse fra Statsforvalteren til mudring i forbindelse med økning av seilingsdybde ved Melløs havn. I tillatelsen (2022.0164.T) datert 18.02.2022, ble det satt vilkår om å gjennomføre avbøtende tiltak dersom sedimentene etter mudringen var i tilstandsklasse 3 – 5 (vilkår 4.3). Prøvene tatt fra overflatesedimentene viste overskridelse av tilstandsklasse 2 for flere metaller, PAH-forbindelser og PCB7. Prøvene fra dypere liggende sediment viste ingen indikasjon på at miljøgifter fra overliggende forurensede sedimenter har spredt seg videre nedover. Borregaard AS har derfor søkt om tillatelse etter forurensningsloven til mudring ved Melløs havn i forbindelse med ytterligere økt seilingsdybde og opprydning av forurensede sedimenter. Massene skal tas opp fra fartøy, lastes på lekter og legges i isolerte barkbinger før de blir prøvetatt og transportert til deponi. Det vil også være behov for å sprengne noe fjell for å nå riktig seilingsdybde.

Tiltaket omfatter mudring av inntil 1150 m³, hvorav ca. 20 m³ innebærer sprengning. Tiltaket vil påvirke et areal på ca. 1700 m² og ha en mudringsdybde på 0,5 m.

Det er planlagt å bruke turbiditetsmålinger og lokk på skuff til gravemaskin som avbøtende tiltak.

Høring

Søknaden fra Borregaard AS har vært på høring i tidsrommet 22.12.2023 – 30.01.2024, og ble kunngjort på Statsforvalteren sin nettside, jf. forurensningsforskriften § 36-8. Søknaden ble også forhåndsvarslet sakens parter (jf. § 36-6), samt andre parter som vedtaket kan angå (jf. § 36-7). Det kom to innspill fra høringen.

Nedenfor gjengis en oppsummering av høringsinnspillene med tilhørende svar fra Borregaard AS.

Sarpsborg kommune viser til sin tidligere uttalelse datert 23.11.2021. De er positive til at forurensete masser fjernes fra Glomma, men ønsker at dette skal gjøres på en så skånsom måte som mulig for vannmiljøet og det biologiske mangfoldet i Glomma. De ber derfor om at Statsforvalteren setter vilkår som ivaretar dette.

Borregaard AS svarer at de skal utføre mudringen ved lav vannføring, med turbiditetsmålinger og med lukket grabb på lekter.

Østfold fylkeskommune skriver at vannforekomsten for tiltaket har svært dårlig tilstand, og at det må utredes hvilken effekt tiltaket vil ha på miljøtilstanden i vannforekomsten, og om det vil ha konsekvenser for oppnåelsen av miljømålene. De minner også om at tiltaket må vurderes etter fysiske tiltak i vassdrag. De lurer også på hvor store skip det mudres for. Kommunedelplanen for ny bro over Glomma i Fredrikstad skal ha en seilingshøyde som Kystverket har akseptert til å være 39,5 meter.

Borregaard AS svarer at mudringen vil gjøre det mulig å utnytte eksisterende båter med mer last, noe som vil bety færre anløp. De skriver at det ikke vil påvirke nødvendig seilingshøyde, kun at de får utnytte eksisterende båter med å fylle til maks dypgående. Seilingshøyden er 29,5 meter under Sandesundbroen.

Fredrikstad kommune skriver at de ser det som positivt at det ryddes opp i forurenset bunn, for å unngå fremtidig utlekking av miljøgifter til vannmassene. Mudring i forurenset sediment kan medføre spredning av miljøgifter, og kommunen forventer at forurensningsmyndighetene stiller krav om metode og eventuelle avbøtende tiltak slik at mengden miljøgifter som spres til Glomma minimeres.

En slik tillatelse til mudring og sprengning vil være positiv for næringslivet i regionen. Å forbedre Melløs havn vil bidra til en mer effektiv og sikker logistikk med sjøtransport til og fra havnen. Å ha mulighet til å forbedre, og dermed potensielt øke, sjøtransport direkte til Melløs havn vil være et positivt bidrag til Borregaard AS sin drift, økonomisk og miljømessig, gjennom å sikre sjøfrakt direkte til havnen, uten å nødvendiggjøre evt. omlasting og landtransport.

En mest mulig sikker, og direkte, transport via sjøveien ved å bruke tilgjengelige havner i Nedre Glomma er et viktig bidrag til utviklingen av næringslivet i regionen.

Fredrikstad kommune vurderer at omsøkte tiltak ikke vil påvirke kommunens drift av vann og avløp. Det er imidlertid flere bedrifter i Fredrikstad som bruker vann fra Glomma som prosessvann, og kommunen ber om at disse informeres om det planlagte tiltaket. Statsforvalter bør også vurdere om

utslippet kan påvirke resipientundersøkelser og overvåkningsprogrammer i området for den aktuelle perioden. Virksomheter som driver overvåking av resipienten bør informeres om tiltaket, slik at de kan vurdere om planlagt tidspunkt for overvåking bør justeres.

Borregaard AS svarer at de brukte turbiditetsmålere ved forrige mudring i 2022, og at disse viste at spredningen fra tiltaket var minimal. De skal bruke turbiditetsmålere denne gangen også. De skriver at de ikke har oversikt over hvilke næringsaktører som benytter Glomma direkte, og at de ikke ser det som nødvendig å informere disse.

Lovgrunnlag og myndighet

Det aktuelle tiltaket krever tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven § 11, jf. § 16. Statsforvalteren har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for arbeider som kan medføre forurensning i sjø, jf. rundskriv T-3/12.

Forurensningsforskriften § 22-3 fastsetter et generelt forbud mot mudring og dumping fra sjøgående fartøy. Etter søknad kan det imidlertid gis tillatelse til slike aktiviteter i medhold av § 22-6.

Statsforvalterens vurdering

Generelt

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkårene etter forurensningsloven § 16, legges det vekt på de forurensningsmessige ulempe ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket vil medføre, jf. forurensningsloven § 11. Dette innebærer at det foretas en helhetlig vurdering der både forurensningshensyn, generelle miljøhensyn og alminnelige samfunnsmessige hensyn tas med i betraktningen. Ved fastsetting av vilkår har Statsforvalteren lagt vekt på hva som kan oppnås med de best tilgjengelige teknikker.

Statsforvalteren vurderer også saken på bakgrunn av søknaden, høringsuttalelsene og generelle krav til utslipp. Selv om forurensningen holdes innenfor fastsatte vilkår, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp og påvirkning på miljøet så langt det er rimelig uten urimelige kostnader. At forurensningen er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

For å følge opp vannforskriftens §§ 4 og 12 om miljømål for overflatevann, som sier at «*tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand*», settes det stadig strengere krav til utslipp til sjø og vassdrag. I tillegg til kravene i forurensningsregelverket og vannforskriftens § 4, skal alle saker som berører naturmangfold ifølge naturmangfoldloven § 7 vurderes etter prinsippene i §§ 8-12 i samme lov. Det skal fremgå i beslutningen hvordan disse prinsippene er vurdert og vektlagt i saken.

Det er virkningene av den omsøkte tiltaket på det aktuelle stedet som er vurdert. Dersom tiltakshaver senere ønsker å gjennomføre tiltaket på en annen måte enn beskrevet i søknaden må det søkes på nytt.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfold skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers

utbredelse, økologisk tilstand og effekten av eventuelle påvirkninger.

I Miljødirektoratets Naturbase (2024) ligger det ingen viktige naturtyper innenfor tiltaksområdet. Ifølge Artsdatabanken er det registrert flere truede arter i nærheten av tiltaksområdet, inkludert ål, hettemåke og skjeand. Det er også registrert laks i Glomma. Ved sprengning vil det dannes små, skarpe partikler som kan sette seg fast og skade gjellene til fisk og andre organismer. Videre vil trykkbølger fra sprengningsarbeidene kunne forårsake fysiske skader, stressreaksjoner og død hos organismer i tiltaksområdet. Av hensyn til laksen stiller vi krav om at det ikke skal sprenges mellom 20. oktober – 30. juni. Vi setter også krav til at det skal brukes boblegardin under sprengningen for å bryte opp i trykkbølgene fra sprengningen. Videre stiller vi krav om at tiltakshaver benytter den sprengningsteknikken som gir minst trykkbølger i vannet og minst mulig bruk av sprengstoff. Det skal benyttes elektroniske tennsystemer for å redusere plastforsøpling. Eventuelt avfall fra sprengstoffet (sprengtråd, fôringsrør og liknende) må samles opp.

På bakgrunn av kunnskapsgrunnlaget og føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9, vurderer Statsforvalteren at vi har tilstrekkelig kunnskap om de mulige effektene av tiltaket til å beslutte om tillatelse skal gis. Av den grunn er det vårt syn at føre-var prinsippet ikke har nevneverdig relevans som retningslinje i denne saken. Forutsatt at tiltaket gjennomføres i tråd med vilkårene i tillatelsen, vurderer vi at tiltaket ikke vil medføre uakseptabel skade på naturmiljøet i området.

Vi mener det er viktig å sette søkelys på at alle tiltak i sjø og vassdrag er med på å øke den samlede belastningen på en resipient og på det biologiske mangfoldet. Ved fastsetting av vilkår har derfor Statsforvalteren lagt vekt på prinsippet om samlet belastning, jf. naturmangfoldloven § 10.

Vi minner også på at det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å unngå og begrense skade på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 11. Tiltakshaver plikter også å benytte miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder slik at en unngår eller begrenser skadevirkninger på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 12.

Vannforskriften

I Vann-Nett ligger tiltaksområdet i vannforekomsten *Glomma fra Sarpsfossen til samløp Visterflo ved Greåker (002-3549-R)*. Vannforekomsten er karakterisert som en svært stor, moderat kalkrik og humøs elv. Den økologiske tilstanden er «svært dårlig» som følge av verdiene for parameterne «heterotrof begroingsindeks» hos påvekstalger og «gjennomsnittlig score per takson (ASPT)» hos bunnfauna. Den kjemiske tilstanden er «god». Vannforekomsten er i stor grad påvirket av punktutslipp fra industri og diffus avrenning fra byer/tettsteder, og i middels grad påvirket av hydrologiske endringer grunnet vannføringsendring og punktutslipp fra renseanlegg og regnvannsoverløp.

Vannforskriften § 4 sier at «*tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand*». Vannforekomsten *Glomma fra Sarpsfossen til samløp Visterflo ved Greåker* har fått utsatt frist til 2033 med å oppnå miljømålet om god økologisk tilstand. Det er iverksatt mange tiltak for å prøve å bedre elvas økologiske tilstand, men nye tiltak er imidlertid nødvendig for at vannforekomsten skal oppnå miljømålet. Iverksatte tiltak i Glomma må derfor ikke medvirke til å forringe, men heller forbedre, tilstanden i elva.

I henhold til § 4 i vannforskriften skal tilstanden i overflatevann beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomsten skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand. Ny aktivitet og inngrep skal derfor ikke medføre forringelse eller vanskeliggjøre oppnåelse av miljømål som er satt.

I denne saken vurderer Statsforvalteren at størrelsen på vannforekomsten og omfanget av tiltaket er av den grad at miljøtilstanden i vannforekomsten ikke vil bli vesentlig påvirket av arbeidene. Vi vurderer at tiltaket vil kunne påvirke vannmiljøet lokalt i tiltaksområdet, men ikke i hele vannforekomsten. Så fremt arbeidene gjennomføres i tråd med vilkår i tillatelsen, vurderer vi at tiltaket ikke vil føre til varig forringelse av vannkvaliteten eller vanskeliggjøre oppnåelsen av de fastsatte miljømålene.

Forurensningens omfang

Fysiske tiltak i sjø påvirker vannmiljøet. En konsekvens av slike tiltak kan være at sediment virvles opp og at omkringliggende områder nedslammes. Mudring i forurenset sediment kan i tillegg medføre spredning av tungmetaller og organiske miljøgifter.

Etter mudringen i 2022, ble det tatt nye prøver av sedimentene utenfor Melløs. Disse viste at sedimentene fremdeles var forurenset i tilstandsklasse 4 og 5 for kvikksølv i område 1, tilstandsklasse 4 og 5 for kobber i område 3, tilstandsklasse 5 for bly i område 3 og tilstandsklasse 3 for kadmium, arsen og sink i område 3. For PAH-forbindelser hadde område 2 og 3 tilstandsklasse 5, mens område 1 hadde tilstandsklasse 4. PCB ble funnet i tilstandsklasse 4 i område 1 og 2.

I tillatelsen Borregård fikk 18.02.2022, var det satt som krav at bunnssubstratet skulle prøvetas etter mudring i område 1, 2 og 3. Dersom prøvene viste at sedimentene var forurenset i tilstandsklasse 3 – 5, skulle tiltakshaver gjennomføre tiltak for å hindre utlekking av miljøgifter.

For å se hvor langt ned i massene det finnes forurensning gjennomførte NIVA 11.11.2022 en undersøkelse av dypere sedimentlag. Det ble konkludert med at mudring fra dagens nivå med anslagsvis minst 16-22 cm er tilstrekkelig for å komme ned til rene masser.

På grunn av strømninger i Glomma, vil det være vanskelig å effektivt drifte en siltgardin. Vi vurderer på bakgrunn av dette at det ikke vil være hensiktsmessig å etablere siltgardin, men det er likevel viktig at det gjennomføres avbøtende tiltak for å begrense partikkelspredning. Det settes derfor vilkår om å benytte turbiditetsmålere for å måle og overvåke partikkelspredningen, spesielt ettersom at det er påvist kvikksølv i tilstandsklasse 4 og 5 i sedimentet. Statsforvalteren stiller derfor krav om at turbiditeten skal måles ved en stasjon som er direkte påvirket av anleggsarbeidene og ved en referansestasjoner som ikke er påvirket av arbeidene. Dersom turbiditeten overstiger 10 NTU over referansenivået i 20 minutter, må arbeidene stanses til turbiditeten har gått ned under grenseverdien. Det tillates ikke å mudre eller sprengre i Glomma dersom turbiditetsmålerne er ute av drift.

Masser som mudres er å anse som et næringsavfall og skal leveres til godkjent behandlingsanlegg eller gjenbrukes i henhold til avfallsregelverket. Det tillates kun gjenbruk av masser i tilstandsklasse I-II, jf. Miljødirektoratets veileder Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota (M-608/2016). Mudrede masser i tilstandsklasse III-V skal leveres til godkjent behandlingsanlegg med tillatelse etter forurensningsloven. Tiltakshaver plikter å dokumentere hvor alle avfallsfraksjoner og

overskuddsmasser er levert, og at eventuelt farlig avfall blir deklarerert gjennom www.avfallsdeklarerer.no. Dersom det skulle bli aktuelt å avvanne mudrede masser, må vannet gjennomgå rensing før det eventuelt slippes tilbake til Glomma. Mengden suspendert stoff i utslippsvannet skal ikke overstige 100 mg/l. Tiltakshaver må kunne dokumentere at dette kravet overholdes.

Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag

I henhold til forskrift om fysiske tiltak i vassdrag er det forbudt å sette i verk fysiske tiltak som medfører eller kan medføre forringelse av produksjonsmulighetene for fisk eller andre ferskvannsorganismer. Etter søknad kan det likevel gis tillatelse. Statsforvalteren er myndighet etter forskriften på strekninger som fører anadrom laksefisk og edelkreps, mens fylkeskommunen er myndighet på øvrige strekninger som fører høstbar innlandsfisk.

Ettersom det forekommer anadrom fisk i Glomma, er Statsforvalteren rette myndighet til å behandle tiltaket etter forskriften. Statsforvalteren vurderer at det ikke er nødvendig å gi en egen tillatelse etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag, da vilkårene i tillatelsen etter forurensningsloven er dekkende for å ivareta forskriften. Forutsatt at arbeidene gjennomføres i tråd med vilkårene i tillatelsen, vurderer Statsforvalteren at produksjonsmulighetene for anadrom fisk eller andre ferskvannsorganismer ikke vil forringes.

Samfunnsmessige forhold

Borregaard jobber aktivt med å redusere utslipp av klimagasser, også innenfor transport. EU har som mål at 30 % av alt gods som i dag transporteres med lastebiler over en distanse på 300 km skal overføres til sjø eller jernbane innen 2030. Det omsøkte mudre- og sprengningstiltaket vil gjøre at Borregaard kan opprettholde sin transport av varer via skip. Hensikten med tiltaket er ikke å mudre for å ta imot større skip, men for å legge til rette for full utnyttelse av kapasiteten til eksisterende skip. Transport via skip istedenfor lastebil vil medføre reduserte utslipp av klimagasser. Statsforvalteren ser det som positivt at Borregaard bidrar til bruk av miljøvennlige transportmidler, og bidrar til å nå EUs bærekraftsmål. Basert på dette mener vi at tiltaket vil ha stor samfunnsnytte.

Det omsøkte mudre- og sprengningstiltaket vil kunne føre til støy som kan forstyrre naboer i området. Støyen vil imidlertid kun være midlertidig, og vil opphøre når anleggsarbeidene er ferdig. Tiltaket vil ikke berøre friluftsinnteresser, kommersielt fiske, sportsfiske, eller kjente kulturminner. Statsforvalteren vurderer at samfunnsnyttene av tiltaket veier opp mot ulempene som tiltaket vil kunne medføre for miljøet og for samfunnet ellers.

Forhold til plan

Statsforvalteren mottok den 06.12.2021 bekreftelse fra Sarpsborg kommune om at tiltaket er i tråd med kommuneplanens arealdel. Området er avsatt til arealformål «bruk og vern av sjø og vassdrag».

Konklusjon

Statsforvalteren har vurdert søknaden og lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Vi mener at samfunnsnyttene av tiltaket veier opp mot ulempene som tiltaket vil kunne medføre for miljøet og for samfunnet ellers. Statsforvalteren gir på bakgrunn av dette tillatelse til Borregaard AS til mudring og sprengning ved Melløs havn (gbnr. 1/3003) i Sarpsborg kommune. Det forutsettes at tiltaket

gjennomføres i samsvar med vilkårene i tillatelsen og forurensningsregelverket for øvrig.

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren gir Borregaard AS tillatelse til mudring ved Melløs havn i Sarpsborg kommune. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i § 16.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyr dato 05.12.2023. Vi varslet sats 6 som i 2024 utgjør kr. 38 900,- for behandling av søknaden.

Statsforvalteren vedtar at forurensningsforskriftens § 39-4 sats 6 kommer til anvendelse i denne saken. Borregaard AS skal betale kr. 38 900,- for Statsforvalterens arbeid med tillatelsen. Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4.

Gebyret fastsettes på bakgrunn av Statsforvalterens ressursbruk i sammenheng med behandling av søknaden. Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats. Dette inkluderer gjennomgang av søknaden, møter og korrespondanse med søker, høring av saken samt endelig ferdigstilling av tillatelsen. Innsats fra andre fagpersoner hos Statsforvalteren inngår også.

Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Klageadgang

Vedtaket, herunder plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om

gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes.

Med hilsen

Andreas Røed
fagleder
Klima- og miljøvernavdelingen

Susanne Brix Røed
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1   *Tillatelse med vilkår*

Kopi til:

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Postboks 1405

1602

FREDRIKSTAD

SARPSBORG KOMMUNE

Postboks 237

1702

SARPSBORG

ØSTFOLD FYLKESKOMMUNE

Oscar Pedersens vei 39

1721

SARPSBORG

Tillatelse etter forurensningsloven til mudring og sprengning ved Melløs havn i Sarpsborg kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av lov av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 11 jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen.

Hvis tiltakshaver ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må tiltakshaver i god tid søke om endring av tillatelsen. Tiltakshaver bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at forurensningsmyndigheten kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Tillatelsen gjelder fra dags dato og frem til tiltaket er gjennomført (med forbud i perioden 20. oktober til 30. juni for sprengning).

Bedriftsdata:

Tiltakshaver: Borregård AS
Tiltakshavers adresse: Postboks 162, 1701 Sarpsborg
Org. nummer: 895623032
NACE-kode og bransje: 20.140 - Produksjon av andre organiske kjemiske råvarer

Forurensningsmyndighetens referanser

Tillatelsesnummer: 2024.0376.T		
Tillatelse første gang gitt: 02.05.2024	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:
Andreas Røed fagleder		Susanne Brix Røed rådgiver

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	saksbeh. og saksnr.	Beskrivelse av endring
00.	02.05.2024	SUBRO – 2021/30698	Tillatelse gitt.

Innholdsfortegnelse

1	Tillatelsens ramme	3
2	Generelle vilkår	3
2.1	Gjennomføring av tiltak	3
2.2	Sikring av tiltaksområdet	3
2.3	Varsling av tiltaksgjennomføring	3
2.4	Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen	3
2.5	Utslippsbegrensninger	3
2.6	Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	4
2.7	Endring av vilkår	4
2.8	Plikt til forebyggende vedlikehold	4
2.9	Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare	4
2.10	Internkontroll	4
2.11	Hensyn til friluftsliv og naturmiljø	5
2.12	Tilsyn	5
3	Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning	5
3.1	Miljørisikoanalyse	5
3.2	Forebyggende tiltak	5
3.3	Avvikshåndtering	5
3.4	Etablering av beredskap	6
3.5	Varsling av akutt forurensning	6
4	Mudring av masser	6
4.1	Håndtering av mudrede masser	6
5	Sprenging av fjell	7
5.1	Sprenging	7
6	Kontroll og overvåking	7
6.1	Kontroll- og overvåkingsprogram	7
6.2	Overvåking	7
6.3	Kvalitetssikring av målingene	8
7	Støy	8
8	Rapportering	8

1 Tillatelsens ramme

Tillatelsen omfatter mudring av inntil 1150 m³ masser, hvorav ca. 20 m³ innebærer sprengning. Tiltaket vil påvirke et areal på ca. 1700 m² og ha en mudringsdybde på 0,5 m.

Sprengningsarbeidene skal gjennomføres utenfor perioden 20. oktober til 30. juni for å hensynte laksebestanden og annet biologisk mangfold i og nær tiltaksområdet.

Det tillates ikke å gjennomføre mudring eller sprengning dersom turbiditetsmålere er ute av drift.

Borregård AS, heretter kalt tiltakshaver, er ansvarlig for at vilkår i tillatelsen overholdes.

2 Generelle vilkår

2.1 Gjennomføring av tiltak

Det forutsettes at tiltaket gjennomføres som angitt i søknaden, dersom ikke annet fremgår av tillatelsen, andre vedtak eller på annen måte er avklart med Statsforvalteren. Vesentlige endringer i forutsetningene i forhold til det som er oppgitt i søknaden tas opp med Statsforvalteren i god tid før endringene vil bli gjort gjeldende.

2.2 Sikring av tiltaksområdet

De deler av tiltaksområdet hvor det aktivt utføres arbeid på land, skal holdes avsperrert og ikke være tilgjengelig for allmennheten.

2.3 Varsling av tiltaksgjennomføring

Tiltakshaver skal varsle Statsforvalteren senest 1 uke før tiltaket settes i gang og når tiltaket er avsluttet.

2.4 Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen

Tiltakshaver er ansvarlig for at vilkårene i tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.

2.5 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 8. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter

oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes pkt. 3 til 8.

2.6 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra arbeidene, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter virksomheten å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 flg. uttrykkelig er satt grenser for.

2.7 Endring av vilkår

Statsforvalteren kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen, sette nye vilkår, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake, dersom vilkår gitt etter forurensningsloven § 18 er til stede. Statsforvalteren har på samme grunnlag rett til, på ethvert tidspunkt, å stoppe arbeidene.

2.8 Plikt til forebyggende vedlikehold

Tiltakshaver skal sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.9 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter tiltakshaver så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Tiltakshaver skal så snart som mulig informere forurensningsmyndigheten om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt. 3.4.

2.10 Internkontroll

Tiltakshaver plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at utøvende entreprenør overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Tiltakshaver plikter å holde internkontrollen oppdatert.

---

¹ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996 nr. 1127

Tiltakshaver plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av vilkår 3.1.

2.11 Hensyn til friluftsliv og naturmiljø

Ved gjennomføring av tiltaket må tiltakshaver tilpasse arbeidet og ta hensyn til friluftsliv og naturmiljø i området.

2.12 Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

3 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

3.1 Miljørisikoanalyse

Tiltakshaver skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av tiltaket, og vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved tiltaket som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på tiltakshavers område eller utenfor.

Tiltakshaver skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

3.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal tiltakshaver iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Tiltakshaver skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

3.3 Avvikshåndtering

Avvik (brudd på forurensningsregelverket) som er av en viss alvorlighet og/eller som er stadig gjentagende, skal avvikshåndteres i samsvar med bestemmelsene i internkontrollforskriften § 5, annet ledd, punkt 7. Dette inkluderer årsakene til at avvikene har skjedd, vurderinger og iverksetting av strakstiltak for å rette avvikene, og vurderinger og iverksetting av avbøtende tiltak for å hindre at lignende avvik skal skje på nytt. Avvikshåndteringen skal dokumenteres skriftlig.

3.4 Etablering av beredskap

Tiltakshaver skal på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreducerende tiltakene etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som tiltaket til enhver tid representerer.

3.5 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift². Tiltakshaver skal også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i slike tilfeller. Kystverket er rette myndighet for akutt forurensning, og skal kontaktes på følgende telefonnummer: 33 03 48 00, eller e-post: vakt@kystverket.no.

4 Mudring av masser

Opptak av masser skal gjøres på en måte som minimerer spredning av forurensning, og skal gjennomføres så skånsomt som mulig med de beste tilgjengelige teknikker (BAT). Det skal velges en mudringsteknologi som gir lite spredning av sedimenter, og som er optimal med hensyn til vanninnhold for videre håndtering av massene. Teknologien skal vurderes ut fra sedimentenes beskaffenhet og videre håndtering, og skal også vurderes underveis i arbeidet. Kriterier for bytte av teknologi skal beskrives i internkontrollen.

Mudring skal gjennomføres mest mulig skånsomt under rolige strøm- og vindforhold, samt ved lav vannstand for å begrense spredningen av partikler i mest mulig grad.

Dersom det påtreffes avfall i mudrede masser skal dette sorteres fra og leveres godkjent avfallsmottak.

Mengder og tidspunkt for opptak av masser, samt mudringsdybde og mudringssted skal loggføres og rapporteres, jf. vilkår 8. Oversikten skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten.

Det må gjennomføres turbiditetsmålinger ved alle mudrearbeider som gjennomføres i forbindelse med prosjektet.

Dersom det oppstår avvik under arbeidene, må dette journalføres og rapporteres i henhold til vilkår 8. Det må fremgå tydelig hvilke avbøtende tiltak som har blitt iverksatt.

4.1 Håndtering av mudrede masser

Mudrede sedimenter er å anse som et næringsavfall, og må leveres til godkjent avfallsmottak, eller nyttiggjøres, jf. forurensningsloven § 32. Mudrede sedimenter i tilstandsklasse III-V, jf.

---

² Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

Miljødirektoratets Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota (M-608/2016) skal leveres til avfallsmottak med tillatelse etter forurensningsloven.

Dersom de mudrede massene skal avvannes, skal vannet renses før det eventuelt slippes tilbake til vannforekomsten. Konsentrasjonen av suspendert stoff i utslippet skal ikke overstige 100 mg/l. Muddermasser som er kategorisert som farlig avfall skal ikke avvannes, men leveres i sin helhet til godkjent avfallsmottak.

5 Sprenging av fjell

5.1 Sprenging

Tiltakshaver skal benytte den sprengningsteknikken som gir minst trykkbølger i vannet og minst mulig bruk av sprengstoff. Eventuelt avfall fra sprengstoffet (sprengtråd, føringsrør og liknende) må samles opp.

For å bryte trykkbølger fra sprengningen, samt hindre spredning av partikler, skal det etableres en avskjærende boblegardin i ytterkant av tiltaksområdet, samt måles turbiditet.

Dersom det påtreffes avfall/plast i sprengte masser skal dette sorteres fra og leveres til godkjent avfallsmottak.

6 Kontroll og overvåking

6.1 Kontroll- og overvåkingsprogram

Det skal gjennomføres kontroll og overvåking av arbeidene i henhold til et kontroll- og overvåkingsprogram. Kontroll- og overvåkingsprogrammet skal inngå internkontrollen.

6.2 Overvåking

Tiltakshaver skal ha en tilstrekkelig turbiditetsovervåking til å avdekke eventuell spredning av forurensning i forbindelse med gjennomføring av tiltaket.

Under anleggsperioden skal det kontinuerlig tas prøver/målinger av:

- Turbiditet i minst en referansestasjon som ikke er påvirket av arbeidene.
- Turbiditet i minst en målestasjon som er påvirket av anleggsarbeidene og som maksimum ligger ca. 50 - 100 meter fra tiltaksområdet.

Måleprogram for turbiditet skal inngå i kontroll- og overvåkingsprogrammet. Turbiditet skal også kontinuerlig måles dersom det blir aktuelt med utslipp av vann fra avvanning av mudrede masser.

Hvis turbiditeten overstiger 10 NTU over referansenivået i 20 minutter må tiltaket stanses til turbiditeten har gått ned under grenseverdien og problemene som førte til spredningen er løst.

Ved teknisk stopp i turbiditetsmåler må arbeidet stanses. Det tillates ikke arbeider i vassdraget dersom turbiditetsmålere er ute av funksjon.

Turbiditetsmålere må plasseres på en slik måte at de fanger opp partikkelspredning fra tiltaket. Det skal foreligge en faglig vurdering med begrunnelse for hvorfor turbiditetsmålere plasseres der de gjør. Denne vurderingen skal være skriftlig og forankret i den dokumenterte miljørisikovurderingen. Videre skal tiltakshaver ha rutiner for rengjøring og vedlikehold av turbiditetsmålere for å sørge for at de fungerer etter sin hensikt.

6.3 Kvalitetssikring av målingene

All prøvetaking, behandling og analyse skal utføres etter Norsk Standard (NS). Dersom NS ikke finnes, kan annen, utenlandsk/internasjonalt standard benyttes. Laboratorier/tjenester med relevant akkreditering skal benyttes der dette er mulig.

7 Støy

For utslipp av støy må tiltakshaver etterleve kravene i *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging* (T-1442/2021).

8 Rapportering

Det skal føres logg over resultater fra tiltaket og eventuelle uønskede hendelser og korrigerende tiltak.

Sluttrapport

En rapport fra arbeidet skal sendes Statsforvalteren senest 6 uker etter at tiltaket er avsluttet.

Rapporten skal inneholde:

- Beskrivelse av tiltaket og utført arbeid.
- Beskrivelse av uønskede hendelser som har oppstått under arbeidene, og hvilke avbøtende tiltak som har blitt iverksatt.
- Angivelse av mudret og sprengt område (angitt på kart med koordinater), tidspunkt for mudring og sprenging, samt mengde masse mudret og sprengt.
- Beskrivelse av erfaring med utstyr, teknologi osv.
- Resultater fra turbiditetsmålinger.
- Dokumentasjon på levering av masser til godkjent avfallsmottak med tillatelse etter forurensningsloven. Mengder og tidspunkt for levering skal være inkludert. Dersom masser er nyttiggjort skal det dokumenteres at massene som er nyttiggjort er fri for forurensning.
- Dokumentasjon på konsentrasjoner av suspendert stoff i utslippsvann fra avvanning av muddermasser (hvis aktuelt).

Vedlegg 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Triklorretan	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkylfenoler og alkylfenoletoksyler

Nonylfenol og nonylfenoletoksilater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksilater	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Ftalater

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350
